

Inerati se sprejemajo in velja
tiskovna vrsta:

3 str., če se tiska 1krat.

12 " " " " " 2 " "

15 " " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
seena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovna
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 k.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijtovi hiši,
št. 15.

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Vladni predlogi.

Vlada je predložila državnemu zboru sle-
deče postavbe v pretes:

I. Plača duhovnim oskrbnikom iz verskega zaklada.

§. 1. Samostojnim katoliškim duhovnim
oskrbnikom in njih rednim pomočnikom se
stanovska plača (kongrua) v toliki meri iz
verskega zaklada dopolni, v kolikor še ni
dopolnjena po drugih dohodkih, izvirajočih iz
duhovnega službovanja.

K tem iz duhovnega službovanja izvira-
jočim dohodkom se prišteva:

1. Dohodek, ki ga dobiva duhovni oskrb-
nik po postavi od 7. maja 1874 §. 54, drž.
zak. št. 50 iz preostankov cerkvenega premo-
ženja; 2. dohodki iz cerkvenih ustanov (do-
tacij) in podpornih zakladov.

§. 2. Stanovska duhovna plača se bo do-
ločila z ozirom na krajne razmere po mini-
sterskih ukazih.

Pri tej določitvi se bo moralo gledati na
velikost kreditov v finančnih postavah dovo-
ljenih.

§. 3. V koliki meri se ima duhovnim
oskrbnikom vsakemu posebej plača zvišati,
to se bo zvedelo tako, da bo vsak za se na-
redil izkaz o svojih duhovniških dohodkih in
stroških, in ga izročil vladi, ktera ga bo pre-
iskala, če je istinit.

Ministerski ukazi bodo povedali, kako se
morajo v tem izkazu dohodki in stroški ra-
čunati, in napovedali tudi nasledke in kazni
za prekasno določiljatev izkaza ali pa za ne-
resnične izpovedbe.

§. 4. Za redovne zadrage, ki imajo kak
duhovni okraj v oskrbi, ta postava ne velja.
Izvezete so tudi zadrage posvetnih duhovnikov,
ki so zadosti premožne, da zamorejo same
svojim opraviteljem zagotoviti stanu primerno
plačo.

§. 5. Ako se kaka duhovna oskrbniška
postaja za nepotrebno spozna, zgubi takoj pod-
poro iz verskega zaklada. Isto velja za slučaj,
ako se dokaže, da kak duhovni oskrbnik iz
cerkvenega premoženja lahko toliko dohodka
potegne, da se z njim kongrua pokrije.

V obeh slučajih ima določevati minister
za bogočastje v porazumljenji z dotičnim
škofom.

§. 6. Ta postava stopi v veljavo s 1. pro-
sincem 1881. Za njeno izvršitev imata skrbeti
minister bogočastja in minister financ. —

Tako se glasi vladni predlog, in je menda
toliko vreden, da se bo vsaj nekterim duhov-
nim oskrbnikom plača zvišala, ker do zdaj so
bili res tako slabo plačani, kakor hlapci, da
jim je vkljub dolgoletnemu šolanju težko bilo,
stanu primerno živeti, in pri tem še na vse
strani reveže podpirati, narodne ustanove vzdr-
žavati itd.

Opozorujemo pa, da postava še ni spre-
jeta, ona pride v državnem zboru še le v raz-
govor; zato je še zmirom čas, da se stavijo
drugi nujni nasveti, ali pa dopolnitve k raznim
paragrafom. Kdor ima v tej zadevi še kako
željo ali idejo, se še lahko obrne do gospoda
Kluna, ali kterelega drugega državnega poslanca,
ker bo gotovo vsakemu izmed njih všeč,
ako še natančneje izve mnenje svojih volilcev.

II. Podpora revnim deželam.

Tega predloga ne bomo od besede do be-
sede navedli, ampak povemo le glavno stvar.
Dežele, ki so imele slabo letino, namreč Istra
in Gorica, Šlezija, Moravska, Galicija in Dal-
macija dobodo posojila iz državne kase, za
ktera posojila morajo deželni odbori, oziroma
zastopi dotičnih dežel dobri stati, da se po-
sujilo v desetih letnih obrokih, pa brez obre-
sti, nazaj plača. Nekaj tega denarja se bo
porabilo za zidanje ali popraviljanje cest, ne-
kaj se bo pa občinam posodilo za nakup se-
mena. Istri se bo posodilo vsega vkup 241
tisoč, Moravi 300, Šleziji 70, Galiciji 235 in
Dalmaciji 195 tisoč goldinarjev.

Pri tej priliki omenjamo, da tudi ta po-
stava še ni sklenjena, da pa pride v kratkem
na vrsto. Če so tedaj tudi Notranjci slabo le-
tino imeli, in če nimajo toliko, da bi si spo-
mladi semena nakupili, je še zmirom čas, da
se za brezobrestno posojilo oglašé, pa to
se mora v kratkem zgoditi, ker pride ta po-
stava kmalo na vrsto razgovora.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 21. januarja.

Naš poslanec gosp. **Schneid** je v ve-
likem, s pohvalo sprejetem govoru zagovarjal
Lienbacherjev predlog, naj posel državnega
pravdnika opravljajo župani dotičnih sodnijskih
krajev. Govorilo je sedem govornikov.

Učni minister bode skoraj imenovan
nam ugodno. Vravna plače duhovnikov se
je izročila posebnemu odseku 24 udov.

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

LIII.

Tukaj se prične Huda luknja. In res „huda
luknja“ je ta, jaz nisem vedel, da je tako sa-
motna in dolga, to je bilo že preveč pota za
en dan. V začetku doline ali marveč soteske
sem zamislil se v preteklost, v zgodovino sred-
njega veka, ko so še nemški lopovski vitezi
ob takih izhodih in vhodih popotnikom nastav-
ljali pasti, kakoršnih je bila ta razvalina go-
tovo tudi ena, če pa to ne, je bila vsaj kaka
„zwingburg“, pred ktero se je ubogi kmetič
tresel in kamor je hodil tlako delat. Hvala
Bogu, da so ti časi minuli, ker bi, če bi še
bili, šaleška dolina ne bila tako lepa in vsaj
na videz premožna, kakor je zdaj.

Take in enake misli me obhajajo, ko kora-
kam naprej po samotni dolini, a zložni cesti. Malo
nad mlinom, kjer je presek, spominj nadvoj-
vodi Ivanu in neka podzemeljska jama, se mi
pridruži nek človek, podoben potujočemu ro-
kodelcu, ki ob potu kakor z zemlje zraste, da
se ga jaz kar vstrašim. Na hrbtu je imel ne-
kak tornister na pol okol života ovit, v roki

debelo palico, v ustih že precéj oguljeno pipo
Obleka je bila še slabša od moje, čeravno že
za mojo starinar ne bi bil skoro nič dal.

„Dober dan“ — se oglasi ta nenadna pri-
kazen v nemškem jeziku — „kam pa, kam
tako naglo?“

Meni ni mož kar nič všeč, zato še naglje
stopaje kratko odgovorim: „Ne daleč!“

„Tako? smo blizu doma? dijak morda?“
— poprašuje sitnež in stopa ravno tako naglo
na drugi strani vstric mene.

„Da, du!“ — je moj kratek odgovor, sto-
pati začnem pa še hitreje.

„To je pa ravno prav, jaz sem tudi dijak,
greva lahko skup, da bo kaj družine in krajša
pot“ — govori sitnež in mi ostane vedno v
štric.

Jaz ga še enkrat od strani pogledam in
mislím: „če je to dijak, sem pa jaz kovač ali
pa cigán“, zato ne odgovorim nič, ampak se
podvizam, da bi ga zad pustil, kar pa ne gre,
čeravno v hudo sapo pridem in me začno na
podplatih noge skleti. Ko vidim, da je vse
moje prizadevanje zastonj, postojim in rečem,
da bom malo počil, kake pol ure, on pa naj
gre le naprej, ga bom že došel.

„Prav prav“ — reče on na to — „tudi
mene bole noge, ker sem danes že s Celja
prišel. Pa leziva v senco, tu je ravno pripra-
ven kraj.“

Res vkrene v stran in izbere prostor, jaz
pa ležem kar tik pota.

„Ej, sèm pojdite, se me li bojite?“ —
reče tujec, ko se je vlegel.

„Hvala, je že tukaj dobro, nerad zopet
vstanem“ — je moj odgovor.

Kaj li ta človek hoče, da se me tako drži
v tej samotni? Saj mora videti, da ne maram
njegove družbe. In te očitne laži! To je sum-
ljivo! Da bi se kaka hiša pokazala ali vsaj
kak človek prišel! On je močnejši od mene, to
vidim, jaz razen palice brez vsega orodja. Teči
tudi ne morem naglo, da bi mu všel, ker me
noge že preveč bolé. Toraj ni drugega, ko pri-
praviti se na vse. Če me napade, mu bom
dal denar, kar ga imam, morda me potem pu-
sti. Kaj pa, če me ne? Koliko bi dal v tej
sili za kako orožje! Stoj, fant! Ko te je dečka
domá enkrat napadel Brgantov Jernej, ki je
bil veliko močnejši od tebe, kako si ga vžugal?
S prahom in peskom, kterelega si mu v obraz
gel. Karvr zaupil je, prhal in si jel oči meti,

Kdor se najbolj vpira **ravnopravnosti** Slovanov, to so nemški Pemci in pa naši nemškutarji. Tako je Herbst podrl v svoj čas pogodbo med Čehi in Nemci, in tako se oklepajo nemškutarji na Moravskem in Slovenskem z vso močjo svoje hegemonije in svojih dosedanjih prelepih, pa neopravičenih pozicij. Če pravega Nemca vprašam, je li pravično, da se Slovanu krati pravica do njegovega jezika, rekel bo vsak, da to ni prav; le zagrižen renegat, kteremu je do zdaj pšenica cvetela, bo loponiral, dokler zamore.

Važno je to, da so najvišji krogi naši stranki še vedno prijazni. Tako poroča „Narod“, da se je nadvojvoda Albreht izjavil v tem smislu, da se mora pritiskanje Slovanov v slovenskem Primorju enkrat nehati, ker oni so prava podpora Avstrije v teh po lahonih spod-jedenih krajih, oni so zanesljivi element na obali Jadre. Vodje desne stranke pa so bili povabljeni k cesarju, in je cesar z grofom Hohentwurmom dolgo govoril, nasproti Smolki se je izrazil, da ga veseli složnost desne stranke, tudi z dr. Riegerom je cesar prijazno govoril. Pri takem razpoloženju najvišjih krogov smemo pač upati, da se časi Giskrov, Herbstov in Auersperg-Lasserjev več ne povrnejo.

22 lastnikov nemško-pemskih časnikov je poslalo prošnjo na državni zbor za odpravo časnikarskega koleka. Na predlog poslanca Bareutherja se je cela prošnja prebrala. Ne dá se tajiti, da časniki v Avstriji težke verige nosijo, tako kavcijo, objektivno postopanje pri konfiskacijah, in sledajč velikanski davek, ki se imenuje časnikarski kolek. Podvzetje, ki dostikrat nič ne nese in še v zgubo dela, mora na stotine in tisoče davka plačevati, akoravno že tiskar davek plačuje, ravno tako vrednik, če ima toliko plače in tovarna za papir ravno tako; potem pride še poštni kolek zraven, tako je umljivo, da časniki ne morejo po ceniti in da ne morejo shajati. Za ljudsko omiko pa je to velika škoda, da se mu duševna hrana tako draga stori. Posebno pri malih narodih, kakor pri Slovencih, je silno težko literaturo množiti pri takih postavnih naredbah.

Tudi kolportaža se mora dovoliti, ako hočemo slovensko knjigo med ljudstvo razširiti, ako nečemo, da bi pisatelji, ki morajo pri nas žalibog knjige sami zakladati, vedno škode ne

imeli; zakaj bi moral ravno on, ki je najbolj navdušen za napredek naroda, in mu podučne knjige piše, zakaj bi moral ravno on najslabše živeti, zakaj bi moral ravno on največje žrtve donasati, saj je ravno on navadno največji revež! Ker prideta tedaj v državnem zboru na vrsto oba predloga, za odpravo koleka in za dovoljenje kolportaže, upamo, da bodo naši slovenski poslanci za oba predloga glasovali; ker dosedajne tiskovne postave in naredbe se ne vjemajo z ustavno svobodo, ktera nam je bila do zdaj le v teoriji obljubljena, a je nismo videli.

Vnanje države.

Na Francoskem sta umrla dva slavna državnik, Julius Favre, svoj čas velik nasprotnik Napoleonov, in vojvoda Gramont, nekdanj poročnik na Dunaju.

Ruski car bo obhajal letos svoj petindvajsetletni jubilej, in se delajo velike priprave za to slovesnost po celi Rusiji. — Da se zabrani nihilistično ravnanje po univerzah, dobi vsaka ruska univerza svojega nadzornika, kateri bo nihilističnim agentom na prste gledal, in razširjevanje teh nauk zabranil, če bo mogel.

Knez **Lobanov**, novi ruski poročnik za Angleško, se je podal v London. Tedaj razmere med Angleži in Rusi še vendar niso tako slabe, kakor se je govorilo v pogledu na ta moment, ker Rusi toliko časa niso poslali nobenega poročnika v London.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 16. januarja. Državni zbor se je včeraj zopet sošel, vendar je manjkalo še veliko poslancev, zlasti iz bolj oddaljenih dežel. Reči, ki so se obravnavale, pa tudi niso bile posebno važne. Dolenjski poslanec princ Ernst Windischgrätz je storil obljubo. Kronawettrov predlog, da bi smeli vsi poslanci hoditi k sejam obrtniškega odseka, je bil sprejet, dr. Gregrov predlog za omejevanje tako imenovanega objektivnega ravnanja pri časnikih, kterega je vtmeľjeval v dolgem govoru, in kterega je podpiral tudi poslanec Foregger, se je pa izročil po njegovem nasvetu v pretres kazenskemu od-

seku. Minister Taaffe je v tej seji odgovoril na Mauthnerjevo interpelacijo glede ljudskega številjenja, ki se bode izvršilo do konca tekočega leta po postavi od 29. marca l. 1869. Če bode treba k dosedanjim rubrikam še kaj dostaviti, se bode to zgodilo pri sestavi dotičnih formularov, v kterih se bode ljudstvo popisovalo. Minister Stremajer je odgovoril na interpelacijo dalmatinskega poslanca dr. Montija, da porotne seje v Dalmaciji zato tako dolgo trpe, ker nekateri porotniki prepozno prihajajo, nekateri pa prezgodaj odhajajo domu. Predsednik višje sodnice v Zadru je vsled tega razposlal ukaz, ki daje upanje, da se bode breme porotnih sodnij zlasti za kmečko ljudstvo zlahčalo. G. Chertek je dalje odgovoril na interpelacijo Mengerjevo glede davka, ki se naklada pomoznim društvom in blagajnicam. Rekel je, da se ta davek res usklada tako, kakor interpelacija trdi, da pa to ne nasprotuje dosedanjim postavi. Zato pa tudi nima vzroka, da bi v tem oziru kaj vkrenil. Sitnosti, ki jih imajo pri določitvi dotičnega davka vladniki takih društev prenašati, se bodo pa odpravile po postavi, ktero je vlada glede nekterih prememb pri prihodninskem davku izročila visoki zbornici.

V tej seji je vlada izročila zbornici tudi načrt postave o plači duhovnikov, datek k noveli o zemljišnem davku, in postavo o vravnanju dolence Soče. Prvi pride v prvem branji na vrsto že v prihodnji seji, ki bode v ponedeljek 19. t. m., drugi pa se je po nasvetu kneza Lobkovic takoj izročil davkarskemu odseku. Tudi Lienbacher je v predlog o državnopravdnških namestnikih pri okrajnih sodnijah, kateri bi se bil imel obravnavati v včerajšnji seji, se je preložil na prihodnjo sejo.

Politično stanje je še zmerom kakoršno je bilo; novih ministrov še zdaj nimamo, dasiravno se o njih mnogo govori in ugiba. Včeraj se je pravilo, da se bode ministerstvo tako-le vravnalo: Taaffe ostane predsednik in notranji minister, Stremajer vnovič minister uka in bogočastja, Pražak minister prava, Plener minister kupčijstva, Falkenhayn minister denarstva, Schönborn minister poljedelstva.

Koliko da je na tem resničnega, ne vem,

ti pa si mu vtekel. Dobra misel, preskrbeti se s tem strelom.

Polagoma se začnem proti cesti pomikati, kjer je prah v obilnosti, in v tem, ko me tujec izprašuje, če imam kaj denarja, jaz pa rečem, da par krajcarjev še, nabašem desni žep suknje s cestnim prahom in peskom in čakam, kaj bo.

Naenkrat tujec vstane in gre proti meni češ, naj mu dam ognja. Ravno tako nsglo sem jaz na nogah in se umaknem na ono stran ceste. A on skoči proti meni, me skuša za vratom za suknjo prijeti in vzdigne palico s krikom:

„Dosti je te komedije! Daj denar, kar ga imaš, če ne, te ubijem!“

„Tu ga imaš“ — zakričim jaz in mu vržem pest prahu v obraz, pa brž še eno.

„Ti pr..... h....“ — zarujove on in šine z obema rokama v obraz brisat prah in pesek z očes, nosu in ust. Jaz ga naglo z vso močjo vdarim parkrat s svojo palico po glavi, da se opoteče, in ko to vidim, ga pahnem še s ceste, da se zvali dol, potem pa se spustim v tek in tečem, dokler morem.

Kmalu pridem do samotne hiše, bila je

gostilnica, pred katero ste stali dve govedi. V to stopim še ves spehan, si naročim vina in sedem za mizo k dvema kmetiškima človekoma, ki me, ko elišita, da sem si vina naročil v slovenskem jeziku, prašata, kam da grem.

„Do Slovenjega gradca bi rad prišel, pa ne vem, če bo mogoče mi še do drevi.“

Moža rečeta, da bo že šlo, saj ženeta tudi ona dva živino tje; če hočem iti z njima, naj le naglo izpijem, pa gremo; malo v temi bomo hodili. Meni je bila ta ponudba všeč, to bo vsak vedel. To sta poštena moža, pri njih sem varen, če bi prav tisti človek za nami prišel. Zato brž izpijem in pojém nekoliko kruha, družega pa seboj vzamem, ko odrinem.

Nova moja tovarša sta zgovernata, kmalu smo v živahnem pogovoru, v kterem jaz tudi povem, kaj se mi je danes pripetilo in kako sem se rešil nevarnosti. Moža se strašno čudita in hvalita mojo previdnost, jaz pa se spomnim, da imam še poln žep prahu, kterega zdaj ven estresem. To orožje jima je čisto novo.

„Zdaj se vamni več bati“ — pravi eden izmed nju — „če pride potepuh za nami, se kam skrite, mi-dva ga bova pa že tako obde-

lala, da vsaj mesec dni ne bo po svojih nogah hodil.“

Pa ni ga bilo za nami, še celó ne, ko se je noč naredila, zato sta menila moja tovarša, da sem mu že jaz dosti dal. V Slovenji Gradec smo prišli že ponoči, moja tovarša me peljeta v prvo gostilno na levi ter me pripočita krčmarju, sama pa gresta drugam. Jaz se jima zahvalim za spremstvo, potem grem v sobo, dobim za mal denar dobro večerjo in posteljo, pa sem le slabo spal, ker so me noge preveč sklele, pa se mi je tudi vedno sanjalo vse to, kar se mi je podnevi zgodilo.

Zjutraj sem bil zgodaj na nogah, šel najprej v cerkev čakati maše in zahvalit se Bogu za dobro misel, ki mi jo je včeraj dal, potem k peku, da sem si torbo z žemljami napolnil in po vsem tem sem si ogledal mestice, kar ni dolgo trajalo.

Zunaj mesta sedem na kamen, razgrnem zemljevid in premišljujem, kam bi se zdaj obrnil. Po tako samotnih potih ne več, rajši po velikih cestah, po kterih se zmiraj nahajajo ljudje in hiše. Najboljša bo toraj cesta ob Dravi do Maribora. Popotnine mi zdaj ravno

poslanci to slišavši so z glavami majali, tako neverjetno se jim je zdelo to poročilo, in bralci „Slovenčev“ bodo zlasti glede nekterih oseb ž njimi enih misli. Zlasti jim to ne more iti v glavo, da bi po britkih skušnjah, ki jih imamo pri šolstvu, Stremajer še kedaj mogel biti učni minister! Mogoče je to pač, ker se je ne v šali, ampak prav resno govorilo, da je imel celó v zadnjem času mnogokrat imenovani vseučiliški profesor Stein, ki bi bil zaradi konkurza skoraj prišel ob službo, postati naučni minister!

Iz Mirne na Dolenjskem. 17. jan. „Popotovanje bratje, je naše življenje“ — prepeva slovenski pesnik Uršič, čeravno v drugem smislu, a tudi naše sedanje življenje je istinito tako, komaj je leto in malo mesecev prešlo, kar smo novega gospoda kaplana od sv. Križa poleg Turna dobili.

Preden so gospod še k nam prišli, smo že tukaj po govorici izvedeli, da blagega gospoda, izvrstnega duhovnika v izvrševanju svojih duhovskih dolžnosti, ljubeznivega v vsakdanjem življenju, velicega dobrotnika revnih in bolnikov, dobimo.

In glej, resnica! Ni je bilo nobene lastnosti njemu pripisane, ktere mi pri njem ne bi bili, če mogoče, še v višji stopnji (kot dušni pastir) našli.

Kaj bi rekli o njegovem vedenju kot dušni pastir, kot blagi tolažitelj revnih in bolnikov, ktere ni samo z božjo besedo, nego tudi dejansko z zdravili in denarno podpiral, kar je celi občini znano. Bil je gospod bolj slabega zdravja in bolehnega telesa, a zmiraj je z rajskim veseljem težavna duhovna opravila izvrševal. Kako lepo je na svoje stroške si doma vrt in vinograd vredil, tako, da bode njegov naslednik, kterege se kmalo nadejamo, našel vse v najlepšem redu, kakor še ni nikdar poprej bilo. Rekel sem, da kmalo naslednika pričakujemo, kajti naša fara je dosti velika in dosti dohodkov prinese, da lahko dva gospoda imamo, in se nadejamo, da nas milostljivi knezo-škof ne bodo dalje časa brez duhovnega pomočnika pustili.

Ali žali Bog, le kratko časa smo nam tako prijubljenega gospoda kaplana pri nas imeli. Njegovemu zdravju neugodni kraj in še

druge reči so jih primorale, da so na drugo faro prosili, in bili so po svoji prošnji na Preserje prestavljeni. Pretečeni pondeljek so nas zapustili. V znamenje in dokaz, kako smo jih vsi farani brez izjemka ljubili, čislali in visoko častili, so jim pa tudi v soboto zvečer pred odhodom slovesno bakljado z godbo napravili.

Bog jim daj srečo in zadovoljnost, kamor koli pridejo, po vseh potih in naj bi povsod tako ljubezen in tako hvaležne farane našli, kakor pri nas! Z Bogom!

V Slovenjem Gradcu 16. januarja. Dne 18. grudnia je tukajšnji okrajni zastop zopet zboroval. Na dnevnem redu so bili naslednji predmeti. 1. Konečno rešenje okrajnega računa za leto 1878. 2. okrajni proračun za leto 1880. 3. Peticija do zbornice poslancev za popolno odpravljenje posilne legalizacije. 4. Prošnja č. g. Josipa Tombaha, župnika pri sv. Vidu blizu Valdeka, za oprosteno njegove duhovnije od okrajnih priklad in 5. Prošnja slovenjegraškega mesta za dovoljenje prodaje nekega kosa mestnega zemljišča.

Gorkomer je kazal 23 stopinj pod ničljo. Ne samo mi konservativci, ampak tudi liberalci so mislili, da v tako strašni zimi kmetov k seji ne bo vseh, da jih zna pa vendar toliko priti, da nas bode vseh skupaj za postavno veljavno sklepanje zadosti.

Te okoljščine so se menda mislili liberalci poslužiti, da bi nam konservativcem nagajali in nas preglaševali, in, ako mogoče, kaki manjši ali večji škandal provzročili, kajti, kar se že tri leta ni več zgodilo, kar imajo v zastopu Slovenci večino, se je 18 t. m. zgodilo, da so namreč vsi liberalci k seji prišli, pa prišlo je bilo tudi Slovencev, pač ne vseh 20, pa vsaj 13, in večina je bila proti 9 liberalno-nemškutarskim glasovim naša; vendar je bilo liberalcem na dobro voljo puščeno, če nas hočejo zborovati pustiti ali ne. Ako bi bili liberalci dvorano zapustili, bi tudi mi ne bili kos več zborovati, ker postava tirja, da mora 17 zastopnikov navzočih biti, da se more zborovati. Ne mislim danes v obravnavah zastran 1. 2. 3. in 5. točke dnevnega reda poročati, ampak o 4. točki, prihranivši si poročila o drugih točkah za prihodnji list. Odborov referent o tej zadevi je bil blagorodni gospod Franjo

Peharec, c. kr. okr. sodnik v Slov. Gradcu, kojega so leta 1876 konservativni veliki posestniki zaradi vsestranske pravicoljubnosti v okrajni zastop in pozneje tudi v okrajni odbor in šolski svet izvolili.

Po poročilu g. referenta je č. g. J. Tombah lani šentvidsko faro nastopil. Ker pa ta duhovnja po spričevalu od računskega oddelka c. kr. namestnije v Gradcu dne 17. septembra 1873 potrjene fasije na leto ne nese več kakor 303 gl., tedaj veliko manj kakor postavna Jožefinska kongrua določuje, je novi g. župnik pri c. kr. namestnji prošnjo za oprosteno od občinskih, okrajnih in deželnih priklad itd. vložil. — To prošnjo je c. kr. namestnja z odpisom od 30. septembra prošlega leta s sklicevanjem na določbo ministerstva za bogočastje in poduk od 22. sušca 1868 z opazko rešila, da mora prošnik najpoprej za oprosteno od okrajnih priklad okrajni zastop, in za oprosteno od deželnih priklad deželni odbor prositi, in da se mu bo še le potem ona svota, koja kot okrajne in deželne priklade plačuje, iz verozakonskega zaklada povrnila, ako ga okrajni zastop in deželni odbor od priklad nočeta odvezati. Vsled tega odloka c. kr. namestnije v Gradcu je g. Tombah dne 5. novembra p. l. pri tukajšnjem okrajnem odboru pismeno za oprosteno od okrajnih priklad prosil. Odbor je sklenil z ozirom na dolžnost države za plačo duhovnikov skrbeti, ker jo ravno ona s svojim postavodajstvom duhovske dohodke tako nedostojno skrčila in okr. zastopu priporočiti, da to prošnjo sicer odbije pa s pristavkom, da tega ne stori iz duhovskemu stanu sovražnih namenov, ampak le vsled določbe II. člena državnih temeljnih postav od 21. decembra 1867 v zvezi s § 53. deželne štirskostave od 14. junija 1866.

Pa komaj je bil okrajni odbor svoj poziv k javni splošni seji okrajnega zastopa z dnevnim redom vred razposlal, mu že prifrči iz Beča slovesni protest g. M. Lohningerja, državnega poslanca, ob enem pa tudi uda tukajšnjega okrajnega odbora in zastopa zoper 4. točko dnevnega reda, to je zoper prošnjo č. g. J. Tombaha; taki protest je omenjeni gospod tudi pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu in tudi neposredno pri c. kr. namestniku v

ni treba, dosti, če kje dobim kaj za zobe; pa če tudi ne, saj se lahko shaja s 30 kr. na dan.

Proti Mariboru tedaj, na koroško stran ne; tam govoré tudi tako čudno nemščino, da človek ljudi ne razumi, ljudje pa človeka ne. Napotim se toraj proti Dravberku. Tam je most čez Dravo in koliko ljudi razne vrste! Meni se to čudno zdi, zato prašam gosposkega človeka, kaj to pomeni.

„Ali ne veste, da se dela železnica?“ — se čudi in pokaže s prstom ob Dravi navzdol, kjer je res vse živo delavcev.

To je bilo meni nekaj čisto novega, do zdaj nisem videl še nikdar takega dela. Mene je to bolj mikalo, kakor bi mikalo bralce, če bi hotel to nadrobneje popisati. Skoro vsak je že kaj tacega videl, tudi jaz pozneje že večkrat, zato to reč preskočim in hitim naprej.

V Marenberku se nisem nič mudil, le nekoliko počasnejših korakov sem stopal skoz trg. Tudi o daljni hoji po cesti nad Dravo ne vem nič mikavnega povedati. Železnica se je delala na oni strani, pa tudi po tej cesti je bilo polno ljudi, živine in vozov. Skusil sem le, kar poje stara pesem (ki je pa morda ravno takrat skovana bila), da „od Celovca pa do Marburga — je strašno draga „cerenga“. Dobro, da sem imel drobiža!

Na tej dolgi poti sem se kratkočasil s petjem in žvižganjem, in kedar sem se tega naveličal, z botaniko za prof. Vrečkota. Prenočil pa sem v neki krčmi ob cesti, kjer sem se s krčmarjem za večerjo in posteljo v svilih pogodil za 50 kr. Predno sem šel spat, sem doživel še mično episo, ktero sem si kolikor mogoče natančno zapisal.

Trije Korošci so pili skup žganje in jedli hlebec kruha. Prenočiti niso hoteli tu rekoč, da gredo naprej, ker je noč hladna, toraj so poklicali krčmarja k računu. Govorili so nemški, pa tako, da sem jaz napejal oči in ušesa, da bi jih razumil, ko so se začeli prepirati s krčmarjem. Račun je bil 28 kr. za žganje a 16 kr. za kruh, tako, da je vsega skup bilo 44 kr. Korošci pa tega ne razumijo, tudi ne zaupajo krčmarju, da bi jih ne opeharil, zato zahtevajo, naj jim krčmar naredi račun nadrobneje. Ta prinese kredo in zapiše na mizo: štiri frakeljne po 7 kr. je 28 kr., dva hlebčka kruha po 8 kr. je 16 kr., to skup da 44 kr.

Ali s tem Korošcem ni vstreženo, ker krčmar lahko zapiše, kar hoče, oni pa vsi trije skup ne poznajo ne ene številke; zato reko, naj jim le vsako reč posebej pové, bodo že sami na prste zračunili. Krčmar pogleda mene

postrani češ, naj pazim na vse to, in začne praviti ceno vsake reči:

„Štiri frakeljne žganja 28 kr.“

„Nič, nič, to ne gre. Najprej smo pil enega. Koliko je veljal?“

„7 kr.“ reče krčmar.

„No, dobro! Jaka, vzdigni 7 prstov kvišku!“

Jaka stori to in moli tri manj ko deset prstov kvišku. Te prešteje prvi in praša vnovič:

„Potlej smo pili še enega. Koliko je ta veljal?“

„Tudi 7 kr.“ — se smeje krčmar.

Zdaj mora drugi vzdigniti 7 prstov in tako gre naprej. V tem pa prvemu sede muha na nos, in ko to spodi, moli na eni roki namestu dveh — tri prste kvišku, drugi pa po enaki dogodbi na vsaki roki vseh pet. Krčmar se smeje, jaz tudi. Računarja na ta način za četrti frakelj zmanjka prstov, toraj sešteje kvišku moleče in spravi skup 25 kr., ktere vsi skup plačajo tako, da po vrsti dá vsak svoj krajcar in krčmar mora menjati. Nato gre računanje na enak način naprej za četrti frakelj in za kruh in to se dvakrat ponovi, ker se računarju prav ne zdi. Slednjič se vendar sporazumijo med seboj, ker ni na vsakega enako prišlo, ampak je moral prvi plačati kraj-

Gradci vložil. — In glej čudež! akoravno je vlada s svojim reskriptom g. Tombaha do okrajnega zastopa napotila, je ravno vladni komisar pred sejo in pri seji najbolj na to delal, da se g. Tombahova prošnja ovrže; gotovo je hotela vlada sitnostim v okom priti, koje bi jej bili sicer liberalci v državnem zboru zaradi tega delali. Še drugi moment je bil pri obravnavi te točke dnevnega reda pomenljiv; g. dr. Tomschegg, slovenjegraški župan, je referentovemu ravno nasproten predlog stavil, namreč, naj se sklene, da je okrajni zastop v tej zadevi pač kompetenten, pa da g. Tombahove prošnje neče vslišati; vendar je pa ta predlog z vsem slovenskimi in tudi nekterimi nemčurško-liberalnimi glasovi padel, ker je bilo preveč očitno kam da liberalna zasušnica tega predloga meri.

Ta protest g. Lohninger-ja pa je bil večino okrajnih zastopnikov jako razkačil, kajti oni so živo čutili, da si g. Lohninger pravico prilastuje sam odločevati, o kateri točki dnevnega reda da sme okr. zastop obravnavati, o kateri pa ne. Da bi temu čutu okrajnih zastopnikov zadostoval, je stavil dr. Šuc¹ predlog, naj se g. Lohninger v rešitvi njegovega protesta pismeno k redu zavrne, in sicer zato, ker ima g. Lohninger kot ud okrajnega zastopa po postavi pač pravico, da sme pri obravnavi vsake točke pro ali contra govoriti in glasovati, in če s sklepom potem ni zadovoljen, zoper njega v 14 dneh rekurz položiti, nikakor pa ne zoper kako točko dnevnega reda protest polagati; tako zavračanje k redu ima namreč značaj parlamentarne kazni.

Ta predlog je nekatere liberalce jako osupnil in brž so napeli vse kriplje g. Lohningerja te kazni rešiti. Toraj stavi g. dr. Tomschegg drug predlog, naj se namreč čez omenjeni protest na dnevni red prestopi, tudi g. vitez Naredi se za g. Lohningerja potegne in podpira predlog gsp. dr. Tomschegg-a naglasujoč, da tudi ta predlog je kaznivnega pomena, četudi niže vrste; ker se je g. Naredi-ju tudi eden govornik iz konservativne stranke pridružil, so se glasi jako razcepili in g. dr. Šucov predlog je vsled tega padel, ako so tudi nekteri liberalci, ki si tudi od g. Lohningerja ne dajo po nogah hoditi, za njega glasovali; g. dr. Tomscheggov predlog je s pristavkom obveljal, naj se Lohninger-ju pismeno odgovori, da je okrajni zastop čez njegov protest na dnevni red prestopil.

S Štajarskega, 12. jan. (Črtica o ruskem kot vseslovanskem jeziku.) (Konec.) Toda kakó odgojiti tudi pisatelje temu jeziku? Ako hočemo tudi pri občeslovanskem jeziku

car več — tako, da sta ona dva mu oba skup krajcar dolžna, in odšli so zadovoljni, zadnji je celó rekel krčmarju pri odhodu, da si ne dajó računov delati po krčmarjih, ampak jih že sami znajo. Krčmar se je smijal, ker je namestu 44 kr. dobil 49 kr.

Tudi mene je ta dogodba spravila v dobro voljo, zato sem si naročil še maselček vina, ktereга je krčmar plačal polovico, sedel k meni in se pogovarjal z mano, ter tako zvedel, kaj sem. Ko sem šel slednjič spat in hotel plačati vse skup, je rekel:

„Ej, kaj bo plačal študent! Samo spričalo mi tu pustite, da bom mogel izkazati se, koga imam pod streho, če bi utegnili žandarji priti, da potlej vsega ne prevrnejo. Jaz ga tako ne bom pogledal.“

Jaz mu dam svoje spričevalo, on ga dene v omario in mi z laterno sam posveti na svisli, kjer se površno slečem, sezujem in ležem v slamo ali mrvo, ker mehko ravno ni bilo.

kako deležje zavzemati, moramo skrbeti za take pisateljske moči. Tukaj pa bi sploh najbolje kazalo, da bi stopilo v zvezo več veščakov ruskega jezika v Jugoslaviji, ki bi se ustanovili skupni „Zbornik“ ali „Vadnico“, v katerem bi se spisi raznih predmetov pisani od Nerusov tiskali. Vodstvo bi sprejel kdo, ki je tega jezika že dosti zmožen, a naročniki bi bili vsi, kateri hoté se ruske literature poprijeti, cer se tega jezika privaditi. Na tak način bi se znanje cirilice jako razširilo, ktero priporoča tudi slavni slovanoljub Perwolf onim Slovanom, ki z latinico pišejo, sprejeti. On piše: „Jako proni krok k takóvému sjednocení Slovanů v budoucnosti někteří Rusové odporučí přijetí ruské abecedy Slované, písčímí latinskou, myšlenky, kterou u nás pěstovali zvláště horlivě Fr. Jezbera, a u Jihoslovánův Slovenec Majar. Na Rusi profesor Nil Popov vyslovil se v podobném smysle (Vopros ob obščeslovjanskoi azbukě 1865), a Hifferding sestavil celý plán, jak psáti ruským písmem slovanská nářečí. (Obščeslavjanskaja azbuka 1871).“ „Razdruženost v pismu“, pravi Perwolf, ni ena poslednih slovanskih běda; če so pa zamogli Rumuni zameniti staro svojo cirilico z latinico in s tem svoj jezik storili pristopen tudi ostalim romanskim národom, zamogli bi tudi Slovani pisajoč z latinico zameniti to pismenost s cirilico.“ Da se bi to kmalo zgodilo, to je sicer težko misliti, pa da se to nikdar ne bo zgodilo, to ne zamore nihče trditi, ker še ni znano, kaj prinese bodočnost; dasi tudi vém, da bi tej ideji, če bi imela res nastopiti, vsak rad pot pripravljaj, da bo potem res enkrat istina beseda slovanska v z a j e m n o s t.

Opomniti pa je treba, da če se od druge strani že omenjeno pismo Pogodina izpolni, da smo dolžni tudi mi Slovenci ruskemu jeziku kaj v žrtev prinesiti. Takó postavim si bodemo pridržali črko e pred r, ktero smo se že deloma navadili izpuščati. Vsaj trdé nekteri, da se izreka nekterim začetnikom le oteži, če se r kot samoglasnik v besedo vzame, in zakaj bi naj to potem bilo? Vsaj ga poleg Rusov pišejo še Poljaki in Bolgari.

Dalje pri pridevnikih, ki se končujejo na en, bodemo pisali po izgledu ruščine ni; t. p. svobodni, mesto svoboden, radodarni, m. radodaren, hladni, m. hladen itd. To je takšna malenkost, da marsikdo na njo niti naletel ne bo, če bo čital hladni grob, mesto hladen grob, svobodni gospod, m. svoboden gospod; a za vseslovanski jezik bo vendar dosti veliko zblizenje. Tudi besede lahki, nagli, bo le malokdo razločeval od našega navadnega sistema lehek, nagel, ki je sploh pri vseh severnih Slovanih v rabi.

Da bo pa preosnova popolna, ter namenu primerna, treba bo tudi opustiti oni i, ki ga pri glagolih na koncu pišemo. Vsaj je le malo pokrajin, kjer bi se govorilo p. gledati, hoditi, bežati itd. temveč izgovarja se po načinu ruščine le gledat, hodit, bežat. Ko bi pisali s cirilico, zaznamovali bi oni dozdevni i z ruskim ѣ, a v latinici ga menda pisati ni potreba. Sploh pa moramo imeti vedno pred očmi, da je to mala žrtvica, ktero utrpeti bo gotovo sleherni v našem pismenem jeziku pripravljen. Učenjak Jungmann bil je pripravljen splošnemu vseslovanskemu jeziku celó česki jezik žrtvovati, ter je djal pri tem, da naj že vzamemo za ta jezik nářečje kterokoli, da pri tem le Slovani ostanemo. In v resnici, mi Slovani moramo stopiti enkrat v ožjo zvezo, ker le potem bomo kaj družega, kar smo sedaj, namreč ne več podlaga tujčevi peti.

Prosijo se toraj prvaki našega slovstva, kakor sploh jezikoslovci, naj bi ta nasvet malo pretresli in sicer iz slovanskega stališča, ter izrekli o njem svoje mnenje. Prvi korak bo pa k uresničenju te ideje pri nas storjen z ustanovljenjem že više imenovane „Vadnice“, ktera bi se gotovo ne smela pogrešati. V spomin pak treba imeti vedno besede: „V literatúře národní jsme samy svými pány neobmezenými, však také odpověď nými před soudem současným a příštím. V věci té nikdo nám ani brániti, ani pomáhati nemůže to musíme mezi sebou vyříditi sami. Co z literatury uděláme, to z ní bude. Ale to bude také z nás!“*)

Izza Svete gore 18. januarja. Slovenci na Goriškem so se začeli gibati. Železo se mora kovati, dokler je gorko; tudi Slovenec je morda napočil ugoden čas. Treba ga je tedaj porabiti, kajti gotovo je, da ne bomo nič dosegli, ako ne bomo nič tirjali.

Dne 11. januarja oglasila se je „katoliško politiška čitalnica v Čepovanu“, ter sklenila prošnjo do vis. c. kr. pravnega ministerstva za napravo sodnije s slovenskim uradnim jezikom za goriško okolico. To prošnjo je predlagal g. M. Šuligoj in jo prav krepko podkopal. Našteval je krivice, ki se Slovincem gode, ker so navezani na mestno „preturo“ v italijanskem jeziku, ktereга večina Slovencev ne razume. Osebstvo te sodnije večinoma ni zmožno slovenskega jezika, zato slovenskega kmeta nerado posluša, ampak ga navadno odganja z besedami: „hodi per doktor“. Tudi drugi govornik, g. Anton Bratuž, občinski tajnik v Lokavcu, je naštel še marsiktere težave, ktere prizadeva Slovincem mestna sodnija v Gorici glede časa in stroškov. Tretji govornik je predlagal, da naj društvo sklene tudi prošnjo za ločitev sedanje porotne sodnije v slovensko za Slovence in v italijansko za Furlane. Kako je to potrebno, tega pač razumnemu človeku ni treba praviti. Čuditi pa se je slovenski potrpežljivosti in krivičnosti nasprotnikov, ki Slovincem celó sodnikov ne privoščijo, da bi ga razumeli in sodili v njegovem jeziku. Ta predloga sta bila z navdušenostjo sprejeta.

Dalje je društvo sklenilo prošnjo do goriškega in tolminskega čestnega odbora, da bi se goriško-čepovansko skladno cesto sklenila s tolminsko-cirkljansko. Ta zveza bi bila silno koristna za cirkljansko stran, pa tudi za Idrijo in Loko, ker bi bili s to cesto po najkrajši poti zvezani z Gorico in Trstom.

Pri tej priliki je imela katoliško-politična čitalnica svoj občni zbor. Č. g. predsednik Bl. Grčaja je zbor odprl z nagovorom. Med drugim je rekel: „Ako kedo misli, da je naše društvo nepotrebno ali da nima še nobenega vspeha, rečem, da to ni res. Prvič društvo je bilo nam šola: učili smo se z branjem časopisev in poslušanjem govorov. Drugič je že društvo samo na sebi glas katoliškega slovenskega ljudstva. Ako bi vsaka občina na Slovenskem imela našemu podobno društvo, bilo bi to toliko glasov našega naroda; in teh glasov bi nobena vlada ne smela in ne mogla preslišati.“ Vabil je potem društvenike k ustrajnosti in delavnosti.

G. Josip Srebernič, tajnik društva, je poročal o ustanovitvi, o delavnosti in besedah društva. Pohvalil je tudi tiste osebe, ki so se posebno trudile za blagor in razcvet društva.

V odbor so bili voljeni zopet vsi dosednji odborniki.

Konečno je č. g. predsednik zbor sklenil

*) Po želji gsp. dopisnika smo priobčili ta dopis nespremenjen, da-si nismo v vsem njegovih misli. Vredn.

s slavo-klicem na presvitlega cesarja, in zbor mu je navdušeno segel v slavo-klic.

Iz Ključa v Bosni, 9. januarja. Čitajoč v štev. 142 od 28. dec. l. l. članek „nekaj o Bosni“ namenil sem se spregovoriti tudi svojo — posebno, ker sem h koncu tega članka razvidel, da pozivljate rodoljube, naj svoje mnenje o tej zadevi izrečejo. Ker se tudi jaz še vedno čutim pravega slovenskega rodoljuba, sprejmite tudi od mene kratek dopis, v kojem nočem drugzega nego samo istino in zopet istino govoriti, — po že dolgi skušnji. Gola istina je, da je tukaj po vsi Bosni, osobito v Krajini, zemljišča obilno na prodaj in to prav poceni. Navel bi Vam samo nekoje kraje v ključkem kotoru, kjer bi se vredno kupilo ali pa od bega vzelo na obdelovanje. Najbolja zemlja bi se dobila v Sanici gornji in dolnji, rodovitna je tako kakor nikjer na Kranjskem, in mislim da bi se „dan“ (to je dan oranja) od 20—40 gld. lahko kupila. Memo grede pak moram omeniti, da vsak, prodá samo zemljo, brez gozdov, ker teh nikdo nima svojih. Gozdi so vsi cesarski in kmetje imajo samo pravico drva za kurjavo in za napravljane hiš brezplačno dobivati, les za kupčijo tudi dobe, ali morajo za to primeren davek plačevati. Cerkvenega premoženja (zemljišča) tukaj v našem kotoru ni, drugje morebiti da bi se dobilo. „Džamijska vakufa“ (turških cerkvá premoženje), tega je dosti, ali kupiti je težko, ker Turki tega po zakonu ne smejo prodajati, pač pa v najem dajati. Tako zemljišče bi se za obdelovanje prav lahko dobilo, ali zopet brez gozdov. Za gozde pak mislim, da bode vlada s časom kako drugačno postavila, ker Avstrijci ne bodo hoteli kupovati zemljišč brez svojega gozda.

Tedaj istina je, da je zemljišč dosti in zmirom več jih bode, ker se begovi in nezadovoljneži izseljujejo, treba pak je vendar paziti, kdor misli kaj početi, ker „čifuti“, Italijani in tudi „švabi“ počeli so prihajati in dobro žanjejo. Slovencev je najmanj. Prehodil, prejahal in prevozil sem že polovico Bosne, ali Slovenca nisem nikjer našel, da bi z dobrim uspehom trgoval, razun v Sarajevu par slovenskih Štajarcev.

Kdor misli tedaj na poljedelstvo, naj brez vse skrbi misli na preseljenje v boljšo slovensko domovino, kjer je vsaj vse v slovenskem (srbsko-hrvatskem) jeziku in mu ne usiljuje nikdo turškega in nemškega jezika.

Da je pa mnogo potrpeti, to moram zopet omeniti. Ceste so slabe, hiše lepe ne najdeš v vsi Krajini, nego samo kolibe, tudi cerkvá šol itd. še ni, n. pr. v ključkem okraji nimajo ne katoličani ne pravoslavni ne ene cerkve in samo eno šolo. Tudi preveč varno še ni. Turki so razsrdeni še vedno in predno jih človek popolnem spozna, osleparijo ga, tržijo ga in vse počenjajo, samo da bi ga spravili iz svoje bližine. Najboljša pomoč pa je ta, da jim človek zobé pokaže, potem dobé respekt in strah pred njim in Turčin rajši svojo zemljo prodá, nego da bi komu sosed bil. To pa ne bode dolgo trajalo, Avstrija počela je vse „polagano“ kakor Hrvat pravi in „polagano“ se daleko dojde.

Kdor tedaj namerava preseliti se, mora vsakako tudi vse poljedelske priprave soboj prinesiti n. pr. voz, hišno orodje in druge enake stvari, kar kmet potrebuje, tukaj ne najdeš nič, ako pa kaj dobiš, moraš „čifutom“ neizmerno drago plačati. Pred vsem drugim pak je razumljivo, da mora vsak, kdor semkaj pride, prinesiti vsaj nekaj sto denarja, ker brez tega ne dobi nikdo nič.

Kar se kupčije tiče, je najboljša v malih mesticah, n. pr. bi se dalo dobro kupčevati, kdor bi pilo (žago) na vodi napravil, ker pile mislim, da v vsi Krajini lahko na prstih šteješ; v ključkem kotoru ne ene ni; eno je prišel davno že nek Slovenec delati, siromak pa ne more je dogotoviti, ker nima denarjev. Za pile bi svetoval vsacemu kraje bližje Banjaluke, Pridora, Petrovca ali Bišča, kjer so lepe ceste in dosti gozdov, kakor v sredini Krajine, in iz cesarskih gozdov lahko vsak dobi kolikor hoče lesa, samo da takso plača.

Davek tukaj ni velik, pobira se še po turški šegi in meri, samo z razločkom, da se desetina v denarjih mora plačevati, kar ste pa morebiti že v časopisih čitali. Predružačilo pa se bode tudi to in potem ne bode veliko razločka od Slovenske.

Kar se društva delniškega tiče, bi pač dobro bilo, ker zemlja bo s časom draga kakor na Slovenskem in akcije bi gotovo nikdar ne propale in sčasom najboljše obresti nosile, poleg tega pak marsikojega Slovenca srečnega storile.

Navedeni vzroki, zaradi katerih bi dobro bilo, da bi se Slovenci preseljevati začeli, so pač istiniti, dodati pa moram le še to, da bi vlada gotovo najrajše Slované za Bosno pridobila, ker se vse vrste narodi tukaj naselí, bi bila velika muka za vladó, ako ne zaradi drugzega, vendar že zavoljo uradovanja pri oblastih itd. Zato najdržavni poslanci posebno to povdarjajo in prosijo, naj bi jim vlada carska zemljišča na odplačevanje podelila, in takih carskih zemljišč je polno tukaj.

Kar se jezika tiče, je pač velika razlika med slovenskim in tako zvanim bosanskim in to zaradi tega, ker Bošnjak sam hrvatsko-srbskega ne razumi, in čul sem sam v Sarajevu Bošnjaka, koji me je vprašal, kaj je Hrvat govoril, ker ga je le malo razumil. To pa iz tega izvira, da Bošnjaki polovico turškega mešajo. Ali v enem letu bi bil pač prav gotovo vsak Slovenec trd „štekanec“, ako ne že v pol leta.

Konečno, dragi Slovenci! misel je dobra, volja tudi, samo izberite si narodnjake, koji bodo sproženo misel dovršili. Nezadovoljni, siromaki in zatirani pak oklenite se vaših voditeljev, da nam „prije pružite ruku“, tudi nekdanj zatiranim.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. januarja.

(Zasežen) je bil zadnji list „Slovenca“ zavoljo prvega članka — govorečega o neugodnih razmerah, v katerih je slovenski jezik in narodna zavest na Štajarskem in Koroškem. Mi se zasege nismo nadjali. Za nekoliko odškodovanje naročnikom je današnjemu listu pridjana priloga. — Tudi „Narod“ je včeraj zadel težka roka policije.

(Vabilo) k občnemu zboru udov društva Marijne bratovščine v Ljubljani, kateri bode v nedeljo 25. januarja 1880 v mestni dvorani na rotovžu. Dnevni red: 1. Nagovor prestojnika in čitanje zapisnika občnega zbora l. 1879. 2. Sporočilo za leto 1879. 3. Nadopolnilna volitev vodstva in volitev pregledovalnega odseka. 4. Nasveti vodstva. 5. Nasveti posamnih društvenikov. Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldan.

(Odbor razposlal je naslednje vabilo) p. n. gospodom udom podpornega društva za duhovne ljubljanske škofije v občni zbor, ki bo 28. prosinca 1880 dopoldne ob desetih v semeniši (v sobi IV. leta.) Vrsta obravnavam: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo

3. Nasveti posameznih društvenikov. 4. Volitev treh pregledovalcev za račune. 5. Volitev predsednika, podpredsednika, 8 odbornikov in 5 namestnikov.

(Ovacijo č. g. Ant. Žuži), častnemu kanoniku in dekanu v Laškem trgu, so po stari navadi napravili celjski narodni pevci o priliki njegovega godu in 80letnice. Stari rodoljub in blagotvoritelj je res vreden, da se ga domorodni krogi večkrat spominjajo. Naj živi vrli poštenjak še mnogaja leta!

(„Nemški ne znajo“) Ta izvirna burka Aléšovčeva, ki je bila v ljubljanski čitalnici s splošno pohvalo sprejeta, je ravno kar prišla na svetlo v posebnem iztisu in se dobiva po 30 kr. pri pisatelju samem, pa tudi pri „dramatičnem društvu“ v Ljubljani. Po pošti velja 3 kr. več. Za slovenske čitalnice bo ta burka prav kakor nalašč, ker je vzeta z domačega življenja.

(Ruska mast) za čevlje mazati se dobi najboljše pri gosp. Pritcu v Šelenburgovih ulicah; spomladi v mokroti se ta mast posebno priporoča, in je desetkrat boljša od „biksa“.

Razne reči.

— Jubileji avstrijskih polkov. Bodoče leto praznuje pešpolk Friderik Viljem cesarjevič, naslednik nemškega cesarstva, št. 20 (Galičan), svojo dvestoletnico. Leta 1882. praznujejo dvestoletnici sledeči pešpolki: Veliki knez ruski Konstantin št. 18 (Čehi), kralj belgijski Leopold št. 27 (Štajarci), baron Filipovič št. 35, nadvojvoda Sigemund št. 45 (Galičani), baron Lietzelhofen št. 47 (slovenski Štajarci), nadvojvoda Reiner št. 59 (Solnogračani in Zgornjeavstrijci) in dragonski polk št. 9 (Bukovinci.)

— V Celji je 10. t. m. prvič prišel na svetlo „Popotnik“, list za šolo in dom. Izhaja 10. in 25. dan vsacega meseca in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Založnik mu je M. Žolgar, vrednik J. Lopan, tiskar Jan. Rakuš. List obeta veliko, in da bode uredovan na podlagi novih šolskih postav, se razumé samo ob sebi, pravi (str. 12) uredništvo. — Kakor poročajo „Novice“, ima v kratkem izhajati začeti tudi v Gorici nov učiteljski list: „Šola“, v Gradišči se bo tiskal italijanski. V katerem duhu, še ni znano. — Ljubljanska „Schulzeitung“ je nekaj predalcev za slovenščino odprla milostivo g. Lapajnetu in tovaršem. Ako bodo vsi trije venakem novodobnem duhu se podpirali med seboj (v Ljubljani, Celji in v Gorici), namerjeni so boržko ne proti učiteljskemu listu z versko-konservativnimi načeli, ki izhaja v Ljubljani, tudi za šolo in dom („Učit. Tovariš“). Gorje mu — trije zoper enega, kajti že — dva loša ubiše Miloša!

— Velika tatvina. Med Darmstadtom in Frankobrodom na Meni je na pošti za 12.000 dolarjev ameriških obligacij ukradenih. Kdo je tat se še ne vé.

— V Zomboru začne izhajati nov časopis „Zdravljec“, list za lekarsku pouku narodu. Urednik mu bo dr. M. Juvanović. List bo prinašal popularno pisane zdravstvene članke. Izhajal bo dvakrat na mesec, pisan z latinico in cirilico. Cena mu bo 4 gld. na leto.

— V Zagrebu je bilo srečkanje za bogoslovno malo semenišče in za gimnazijo v preteklem letu. Odbor njegov naznanja, da do konca januarja se dobitki še dajó, potem pa zapadejo na korist semenišču. Izkaz vzdignjenih srečk se dobiva v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

— Visoka starost. V Bosni v Kluču živi Turčin 115 let star, bil je v bitki pri Belem gradu in ve marsikaj povedati. Mož je še krepak, v spodnji čeljusti ima skoraj še vse zobe, lase in brado pak belo kakor sneg. Po sobi še hodi, samo noge v kolenskih počele so ga boleti. Pred ulazkom Avstrije hodil je vedno še okoli.

— Časopisje. Vsem učiteljem in gojiteljem nadpolne mladine preznamenit je mesečnik „Die Grossmacht der Jugend- und Volksliteratur“, kterega izdaja in vreduje Engelbert Fischer na Dunaju za vsa velika množično Avstrijo v duhu verskem in domovinskem. Vsaki mesec izide jedna številka po 1 $\frac{1}{2}$ poli, in stane na leto 2 gld. 50 sld. (po nakaznicah na izdajatelja — pošta Neuhaus am Walde nächst Wien). Človeka groza prehaja videti, kaj se je v mnogih nemških kojigah in knjižnicah — zoper Boga, cerkev, cesarja itd. — dajalo zadnja leta v roke šolski in drugi mladini, in se hrani po šolskih bukvarnah. Fischer je že marsiktero pojasnil, odkril, odpravil. Vendar strupa je še dokaj in potreba, da vrlega vrednika vsi podpirajo, kterim je mar resnični blagor prihodnjega zaroda. V svoj list sprejema naznanila in presoja vseh slovstev avstrijskih, in veseli nas povedati, da že doslej slovenski oddetek ni najmanjši in bode v prihodnje še napredoval, kajti pridobil si je marijivi vrednik in dobrotnik sedanjega roda dva spretna dopisovalca slovenska. Naj bi naklonila ta še več drugih podpornikov bodi si v dopisih bodi si v naročil h!

Poslano.

Dramatičnega društva odbor

ujudno vabi tiste gospode, gospé in gospodičine, ki imajo veselje pri društvenih gledaliških predstavah sodelovati kot igralci ali igralke, oziroma kot pevci ali pevke, naj blagovolé oglašiti se do konca tekočega meseca v društveni pisarni (Čitalnica, I. nadstropje) med 2. in 3. uro popoldne.

V Ljubljani 17. januarja 1880.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 10 gld. 8 kr.; — rež 6 gld. 82 kr.; — ječmen 4 gld. 87 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gl. 36 kr.; — proso 4 gl. 87 kr.; — korusa 6 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 5 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 90 kr.; — mast 70 kr.; — špeh frišen 50 kr.; špeh povojen 60 kr.; jajce po 3 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 58 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 46 kr. — Sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr. slama 1 gld. 96 kr. 100 kil; drva trde 7 gld., mehke 5 gld.; vino rdeče 20 gld., belo 16 gld. hektoliter.

Umrli so:

9. pros. Marija Kozak, mestna reva, 66 l., na karlovški cesti, za mertudom; Marko Stankovič, mesar, 80 l., za vodenico;

10. pros. Janez Šetina, delavca otrok, 2 l., na Poljanah; Anton Osmek, delavec, 29 l., za jetiko;

11. pros. Lenka Dobravec, delavca žena, 51 l. na starem trgu, za mrzlico; Urban Rant, delavec, 25 l., za jetiko;

12. pros. Marija Jagovec delavka, 40 l.;

13. pros. Dragotin Faulak, kavarnar, 45 l., za boleznijo na jetrih; Barba Urbanija, reva, 83 l., za slabostjo; Lojza Mrzlikar, delavca otrok, pod gradom; Marija Okorn, delavke otrok, 1 l.; Balant Jagodic, gostač, 80 l., za slabostjo;

14. pros. Balant Šuštar, posestnik, 52 l., za pljučnim otrpnjenjem; Jože Kopečnik, sluga, 68 l., za prehlajenim želodcem; Lorenc Hail, železnice uradnik, 77 l., za slabostjo;

16. pros. Franca Ciber, hišnika otrok, 14. m.; Jaka Trtnik, delavca otrok, 1 l., za sušico.

Izdajatelj in odgovorni urednik Filip Haderlap.

Dobre, pravične, nepokažene voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann

(6)

v Ljubljani.

Eksekutivne dražbe.

23. pros. Marija Šušek (1) iz Gaberja (1035) v Novem mestu; Franca Mlakar (3) v Kranji (5930).

24. pros. Štefan Jager (1) iz Landola (2168) v Senožečah; Martin Zavornik (1) Jerove vasi (4663) v Ljubljani; Jos. Zupc iz Malin (1) v Ljubljani (5420); Fr. Hočevan (1) iz Pijave gorice (120) v Ljubljani; Fr. Dermastja (1) v Ljubljani.

26. pros. Janez Petrič (1) v Ljubljani (458) Janez Petrič (2) iz Velesovega (4880) v Kranji.

27. pros. Luka Belé (1) iz Klemška (740) v Postojni.

28. pros. Ant. Žitko (3) iz Dolenje vasi (2137) v Senožečah; Matija Belé (1) iz Slavine (940) v Postojni; Janez Rebec (1) iz Radohove vasi (1059) v Postojni.

29. pros. Ana Gorc (3) iz Zagorice (1050) v Zatični; Marijana Perko (1) iz Bruhane vasi (358) v Laščah; Ana Kastelic (1) v Št. Vidu (2800) v Zatični.

30. pros. Josip Srebot (1) iz Neverk (1300) v Postojni; Josip Vatovec (1) in Čepna (1870) v Postojni.

31. pros. Janez Švigelj (1) v Senožečah (1557); Janez Čehovin (1) iz Malega otoka (2470)

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne koli, ozdravi najgotovješe po zdravniškem ukazu pripravljeni v Avstro-Ogerski, v Nemčiji, Franciji, Angliji, Španiji, Rumuniji, Holandiji in Portugalski varovani

Wilhelmov

snežniški alop iz zelišč

Ta sok je posebno dober pri bolečinah na vratu in prsih, hripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogi se imajo le temu soku za mirno spanje zahvaliti.

Ta sok je tudi za zdrave dober pri meglenem in slabem vremenu, da se ne preblade.

Zavoljo svojega prijetnega okusa je dober za otroke, potreben pa vsem, ki so na pljučih bolni. Potreben je tudi pevcem in govornikom zoper hripavost.

Oni p. n. kupei, ki želé pravi snežniški alop iz zelišč, kterega izdelujem že od leta 1855, naj zahtevajo izrekoma

Wilhelmov snežniški alop iz zelišč.

Pri vsaki flašici je tiskan navod, kako naj se rabi.

Ena zapečatena izvirna flaša velja 1 gl. 25 kr., ter jih ima na prodaj zmirom frišne

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Za zavitek se računi 20 kr. (6)

Pravi Wilhelmov snežniški alop iz zelišč imajo na prodaj na Kranjskem samo:

V Ljubljani: *Peter Lassnik.*

V Postojni: *Anton Leban*, lekar; v Kranji: *Karel Savnik*, lekar; v Metliki: *Fr. Wacha*, lekar; v Novem mestu: *Dom. Rizzoli*, lekar.

P. n. občinstvo naj zahteva izrekoma **Wilhelmov snežniški alop iz zelišč**, kterega le jaz izdelujem; neki **Julius Bittner** izdeluje tudi nekak snežniški alop iz zelišč, pa tistega ni treba vzeti, ker je le po mojem ponarejen. pa ni tako dober.

v Postojni; Ant. Križaj (1) iz Matenje vasi (3390) v Postojni; Brolihovi dediči (1) iz unanjih Goric (6683) Ljubljani; Lorenc Kregar (1) iz Podlukovice (1838 v Ljubljani; Janez Kikel (3) iz Iške vasi (5420) v Ljubljani; Fr. Rebolj (1) iz Černuš (2037) v Ljubljani; Jože Javornik (3) iz Sela (2687) v Ljubljani; Jože Jagodic (3) iz Olševka (1700) v Kranji.

Telegrafične denarne cene 21. januraja.

Papirna renta 70.40 — Sreberna renta 71.20 — Zlata renta 83.60 — 1860letno državno posojilo 132 — Bankine akcije 844 — Kreditne akcije 289.25 — London 116.75 — — Ces. kr. eskini 5.52. — 20-frankov 9.84.

Za toliko ljubezen in spoštovanje do preblazega, nepozabljivega, pokojnega ujca mojega prečastitega g. župnika Ločkega, slovenskega pesnika

Jožefa Virk,

ki so 4. t. m. ob eni zjutraj po kratki bolezn, prevideni s sv. zakramenti v 70. letu svoje starosti mirno v Gospodu zasplali, in sv. treh kraljev dan med prelepim spremstvom pri sv. Duhu v Ločah na slovenskem Štorskem bili bladni gomili izročeni, kakor tudi za srčno sočutje vsem prijateljem in znancem, vsem častiteljem ranjega, izreka najprisrčnejšo zahvalo, in dražega pokojnika priporoča v spomin žalujoči sestríc

Rok Merčun,

duhovnik in prefekt Alojzniški, z vso žalujočo rodbino.

V Avstro-Ogerski, Nemčiji, Franciji, Angliji Rumuniji, Španiji, Holandiji in Portugalski varovani

Wilhelmov

čaj za čiščenje krvi proti protinu in putiko

je edino pomagalo

zimsko zdravilo.

Devoljeno od	Poskušeno	Vsled patenta
ces kancelije	in	Nj. velič. se
Dunaj	za dobro	ne sme ponajati.
7. grudnia	spoznano.	Dunaj 12. maja
1858.		1858.

Ta čaj sčisti vs život, on preišče celo telo in vse bolezni iz njega prežene.

Za zmirom ozdravi protin, putiko, trganje, odprte rane in zastarele bolezni v nogah, spolske bolezni, kraste, gobe, lešaje na životu in v licu, in sifilitične bule.

Posebno dober je pri bolnih jetrih, pri hemoroidah, pri rumenici, okrepea slabe žile, odpravi bolečine v rokah in nogah, v želodcu, zapreje v spodnjem telesu, polucije, tok pri ženskah itd.

Bolezni, kakor škrofelnje, bule in enake odpravijo se hitro in dobro, če se ta čaj skoz več časa pije, ker ima to moč, da vse rezveže, in na vodo žene.

Pravega izdeluje le

Franz Wilhelm, v Neunkirchen pri Dunaju.

En zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raznih jezikih, velja 1 gl in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varovati se je ponarejenih reči, in zmirom se mora zahtevati „Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin“, ker se izdeluje več takih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred kterimi vsacega svarimo.

Pravi Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj:

Peter Lassnik v Ljubljani,

Anton Leban, lekar v Postojni, Karl Savnik, lekar v Kranji, Fr. Wacha, lekar v Metliki, Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.